

MAŽŲJŲ BENDRIJŲ VEIKLOS ANALIZĖ

2023 m. birželis

Motyvacija ir tikslai

Analizės motyvacija — Mažoji bendrija (toliau — MB) **yra gerokai lankstesnė verslo forma** nei uždaroji akcinė bendrovė (toliau — UAB), ją mažiau reguliuoja įvairūs ribojimai, MB net nereikia pagal darbo sutartį dirbančių darbuotojų. MB vadovas bei kiti MB nariai su bendrija gali sudaryti civilines sutartis dėl paslaugų teikimo, kurioms, skirtingai nei darbo sutarčiai, negalioja griežti sudarymo, keitimo ir nutraukimo reikalavimai. MB nariams yra galimybė pelną išmokėti avansu. Mažesnės ir MB steigimo išlaidos, nes, skirtingai nei UAB, jai netaikomas minimalaus 2 500 eurų įstatinio kapitalo reikalavimas ir kt.

Analizės tikslai — Atlikti MB veiklos analizę, **siekiant identifikuoti mokestines rizikas**: vengimas registruotis PVM mokėtojais, PVM, GPM, PM neapskaitymas, lengvatinio pelno mokesčio tarifo taikymas, sandoriai tarp susijusių asmenų. **Sudaryti galimai rizikingų MB sąrašus**

MB privalumi ir trūkumai

PRIVALUMAI

- Lankstus MB vadovo sandymas
- Nereikalingas didelis pradinis kapitalas
- Nebūtinas vadovas
- Lengva perleisti verslą
- Tinka sezoniniam verslui
- Savininkų (MB narių) darbas neribojamas
- Ribota civilinė atsakomybė
- Nėra apribojimų (išskyrus apribojimą MB narių skaičiui)
- Greitas steigimas
- Avansinis pelno išmokėjimas
- Mažiau apmokestinamas vadovo atlyginimas

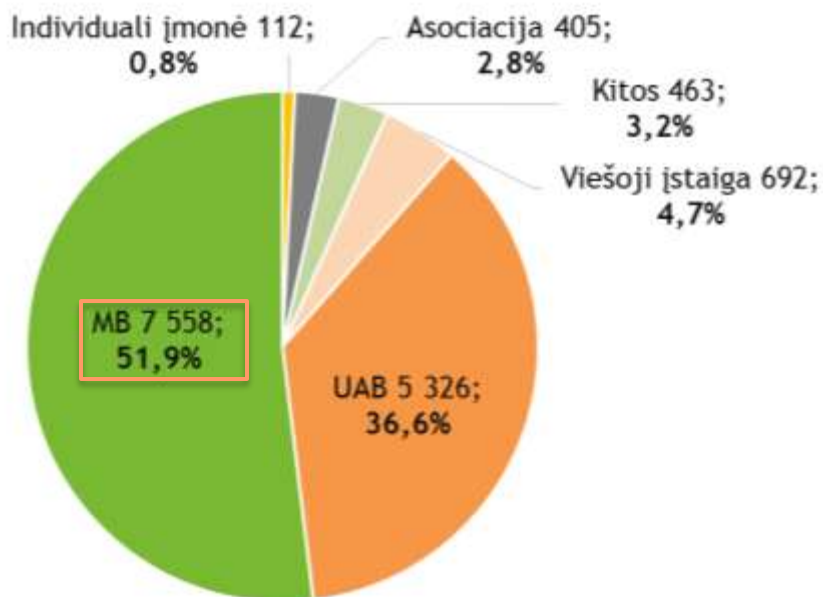
TRŪKUMAI

- Ribotas narių (savininkų) skaičius
- Sunku pritraukti investicinį kapitalą
- Sudėtingiau paskirstyti pelną tarp MB narių
- MB narių socialinis draustumas
- MB kapitalo didinimas iš sukaupto pelno

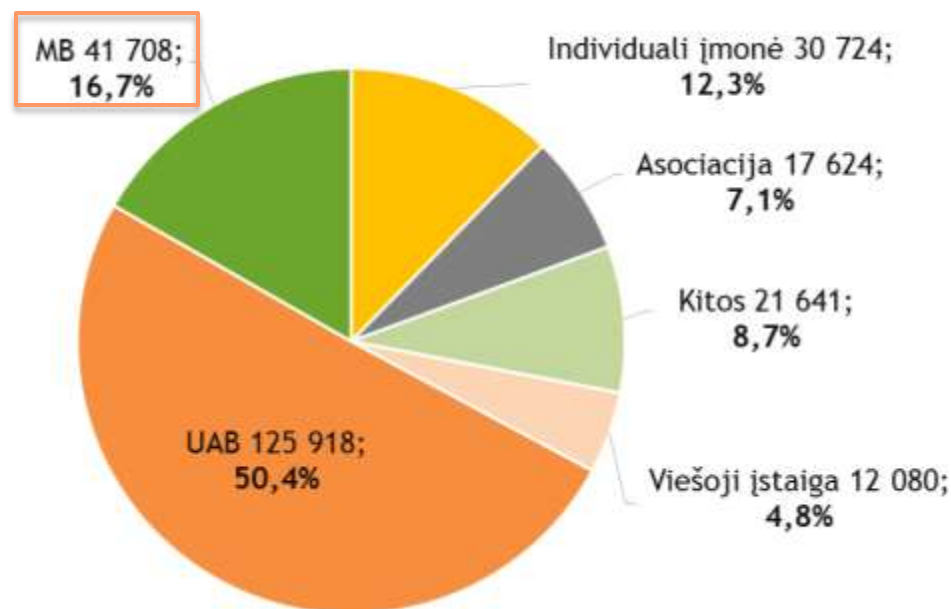
Registriniai duomenys

2022 m. MB sudarė 51,9 % naujai įregistruotų JA ir buvo populiareesnės už UAB

2022 m. naujai registruotų JA pasiskirstymas pagal teisinę formą

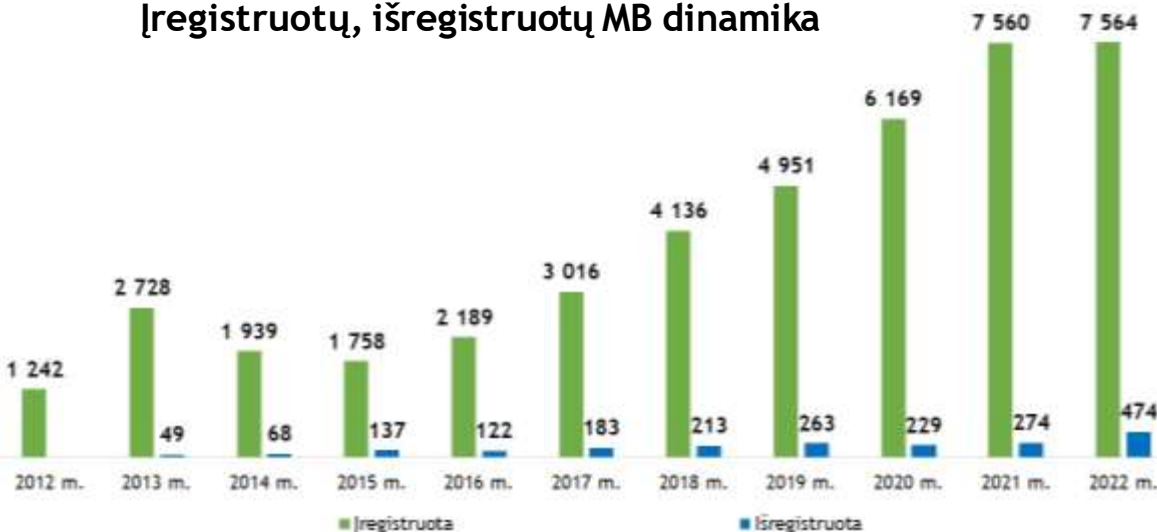
JA pasiskirstymas pagal teisinę formą 2023-01-01

MB steigimo padidėjimas sutapo su pandemijos pradžia.

2020 m. MB, vykdžiusių veiklą 11 metų, sudarė tik 1,9 %, 10 metų – 5,1 %

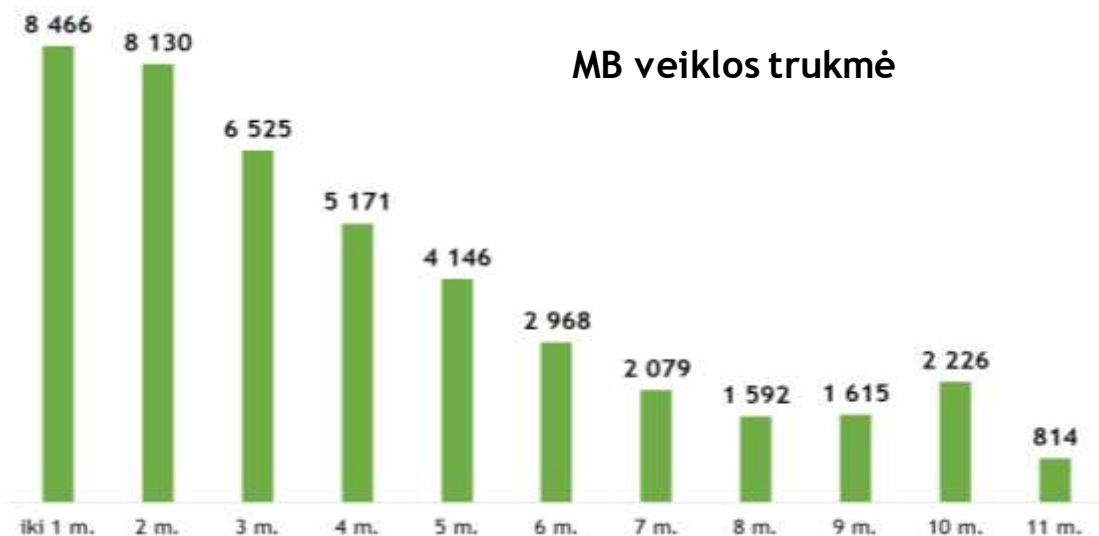
Įregistruotų, išregistruotų MB dinamika

Teisinės formos keitimas iš kitų formų į MB 2012–2022 m.

TŪB	UAB	ŽŪB	KB	IĮ
8	347	2	4	368

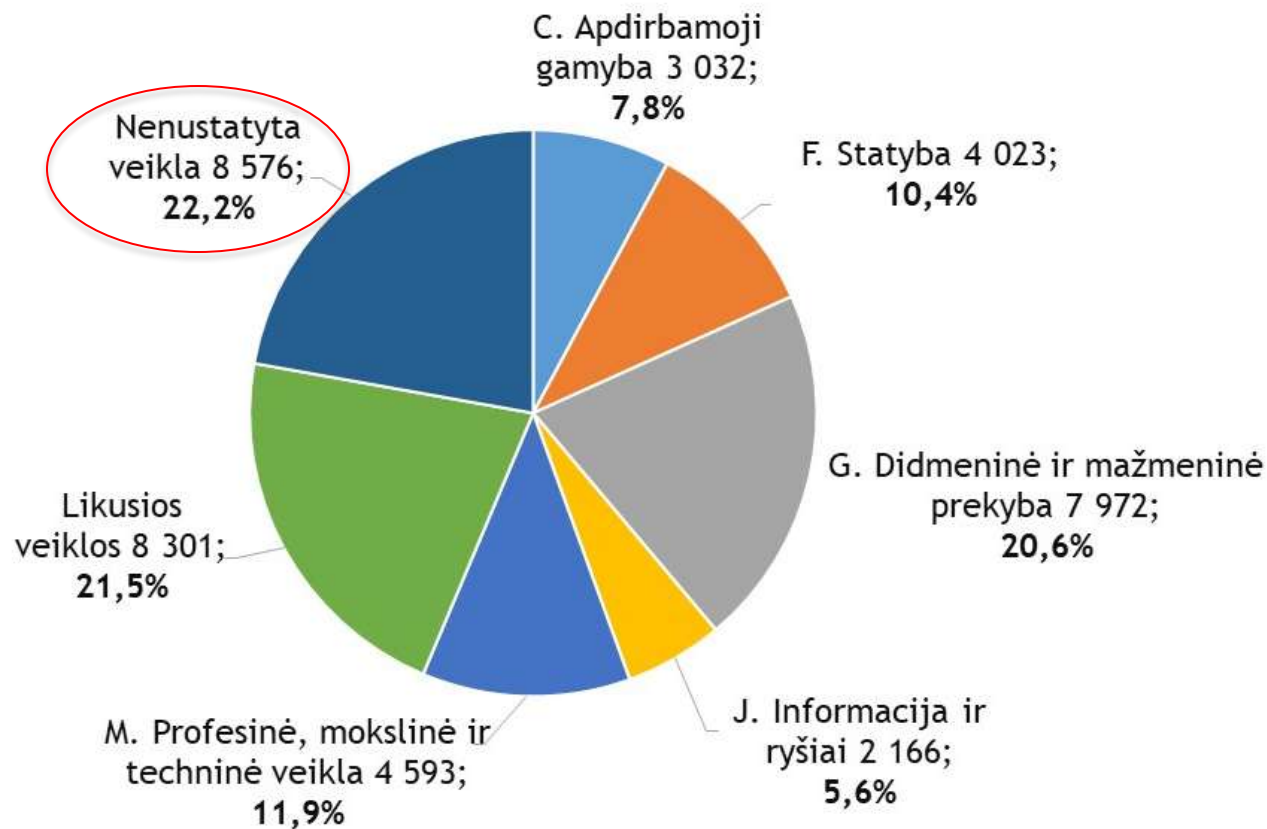
MB veiklos trukmė

Teisinės formos keitimas iš MB į kitas formas 2012–2022 m.

UAB	AB	VŠĮ	IĮ
1 071	1	18	18

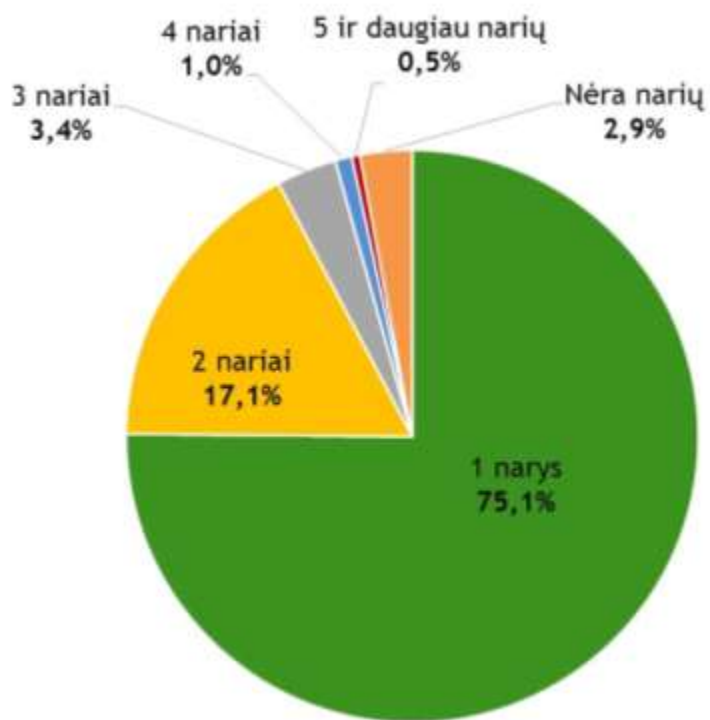
2022 m. daugiausia (20,6 %) MB vykde didmeninės ir mažmeninės prekybos veiklą, tačiau 22,2 % MB veikla buvo nenustatyta

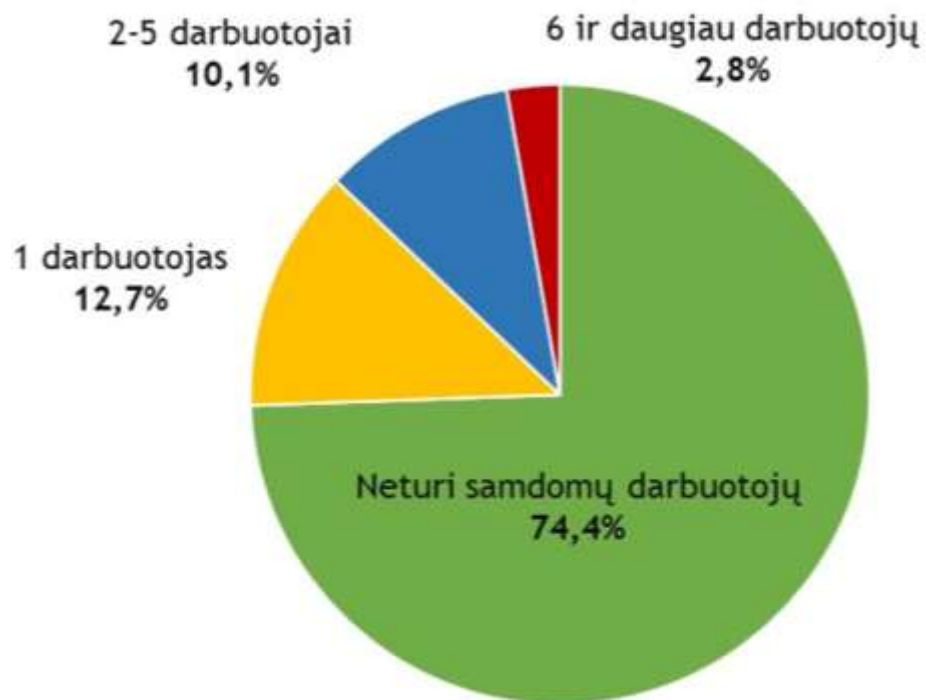
Jeigu po įregistravimo JAR MB nepateikia duomenų VMI apie vykdomą ekonominę veiklą pagal EVRK (FR0791), MB veikla lieka nenustatyta MMR

75,1 % MB 2022 m. turėjo tik po 1 MB narį 74,4 % MB neturėjo samdomų darbuotojų

MB skaičiaus pasiskirstymas pagal
MB narių skaičių 2022 m.

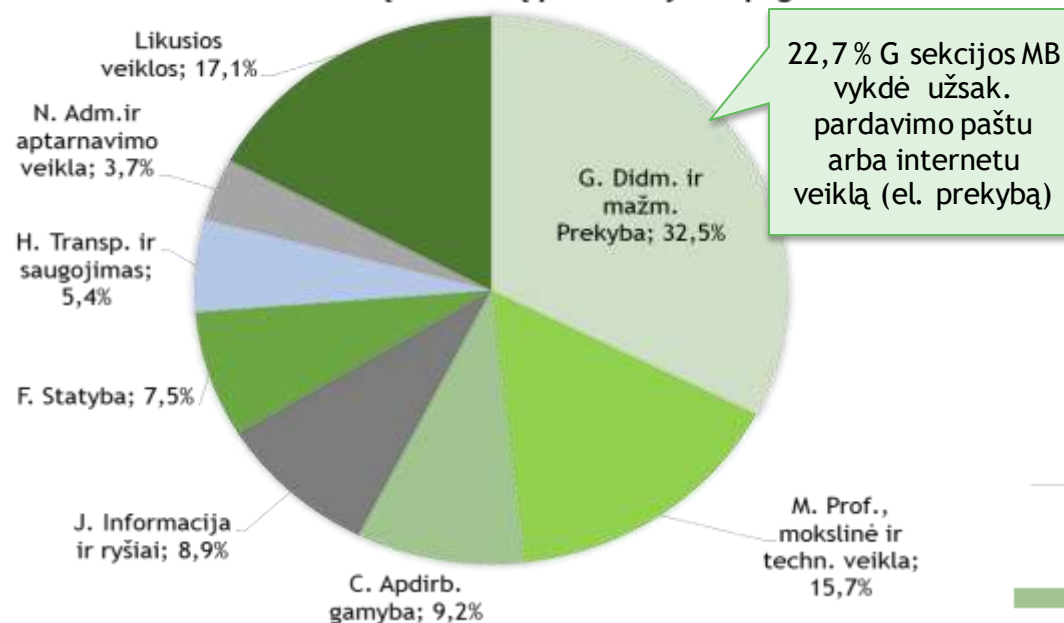
MB skaičiaus struktūra pagal samdomų
darbuotojų skaičių 2022 m.

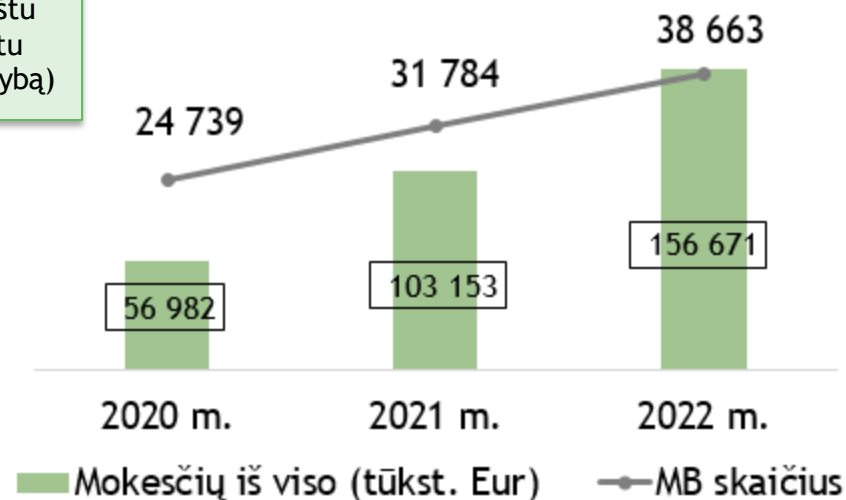
2,9 % arba 1 202 MB nebuvo pateikę duomenų apie savo narius JADIS
MB narių užsieniečių buvo 2 099, nariai tik užsienio FA buvo 1 043 MB
(2,6 % visų MB)

Daugiau nei trečdalį mokesčių ir kitų įmokų 2022 m. sumokėjo prekybos veiklą vykdančios MB (1,0 % šalies prekybos veikloje)

2022 m. sumokėtų mokesčių pasiskirstymas pagal veiklas

2022 m., lyginant su 2021 m., MB skaičius išaugo 21,6 %, o MB sumokėtų mokesčių suma – 51,9 %

Vienai MB tenkanti sumokėtų mokesčių suma nuo 2020 m. iki 2022 m. išaugo 2 661 euru arba 57,7 %

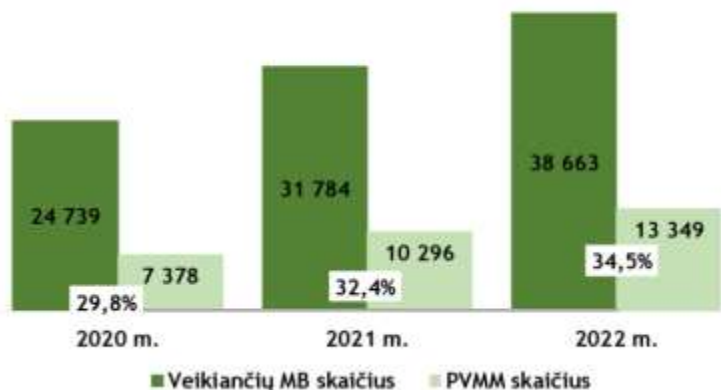
742 MB sudarė COVID-19 MPS be palūkanų, atidėta mokesčių suma – 8,4 mln. eurų

PVM deklaracijų analizė

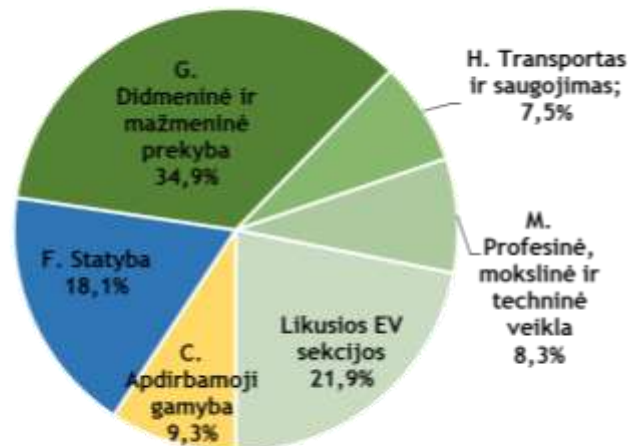
Trečdalis MB – PVM mokėtojai, jų deklaruoto mokėtino PVM suma buvo dvigubai didesnė už grąžintino PVM sumą

Apie 73,9 % MB pardavimų sudarė pardavimai vidaus rinkoje, 0 % PVM tarifu – 26,1 %

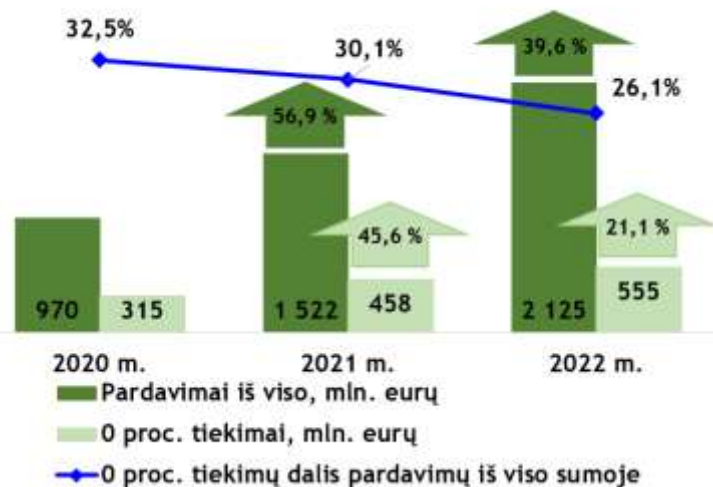
MB PVMM skaičius ir dalis

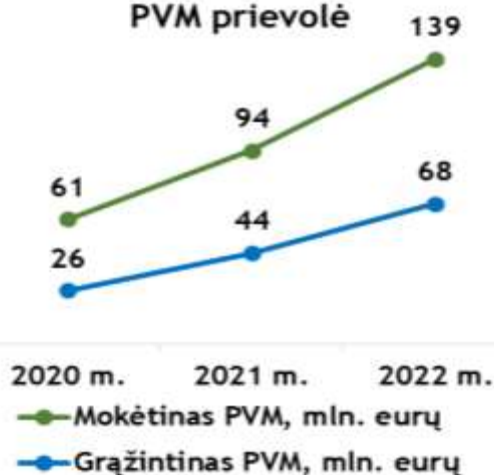
2022 m. didžiausius pardavimus deklaravusių MB pasiskirstymas pagal EV

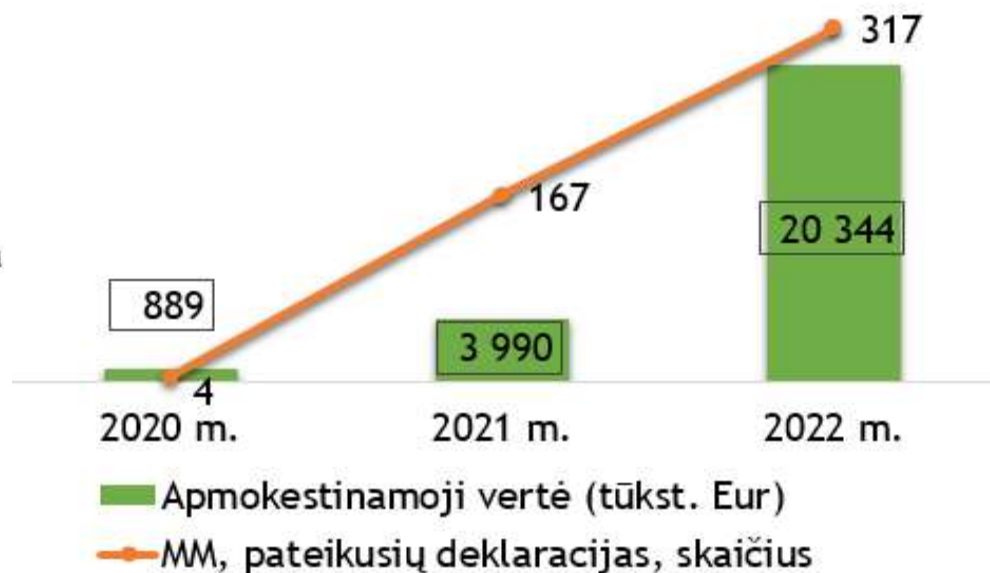
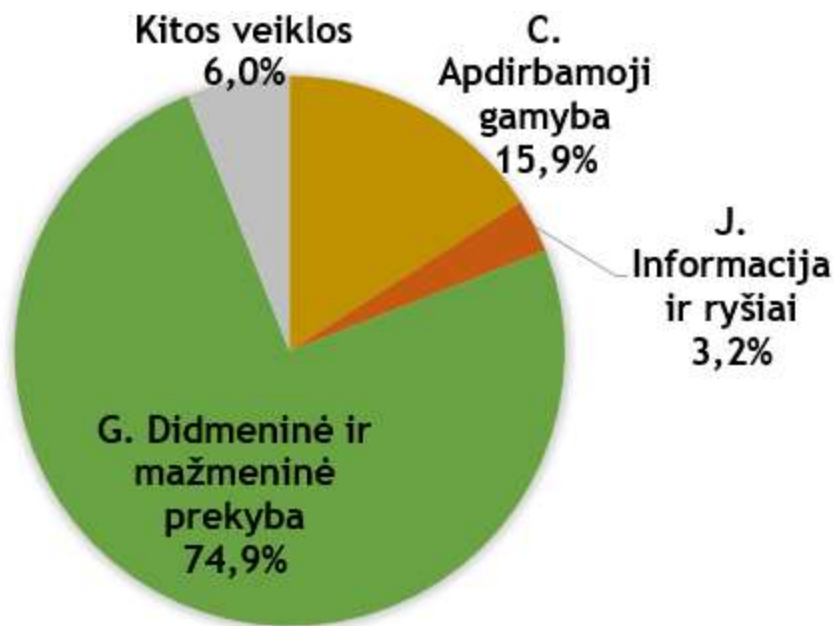
Pardavimų iš viso ir 0 % PVM tarifo pardavimų pokytis bei dalis

PVM prievolė

2022 m. MB MOSS/OSS naudotojų skaičius padidėjo beveik dvigubai, o apmokestinamoji vertė – 5 kartus

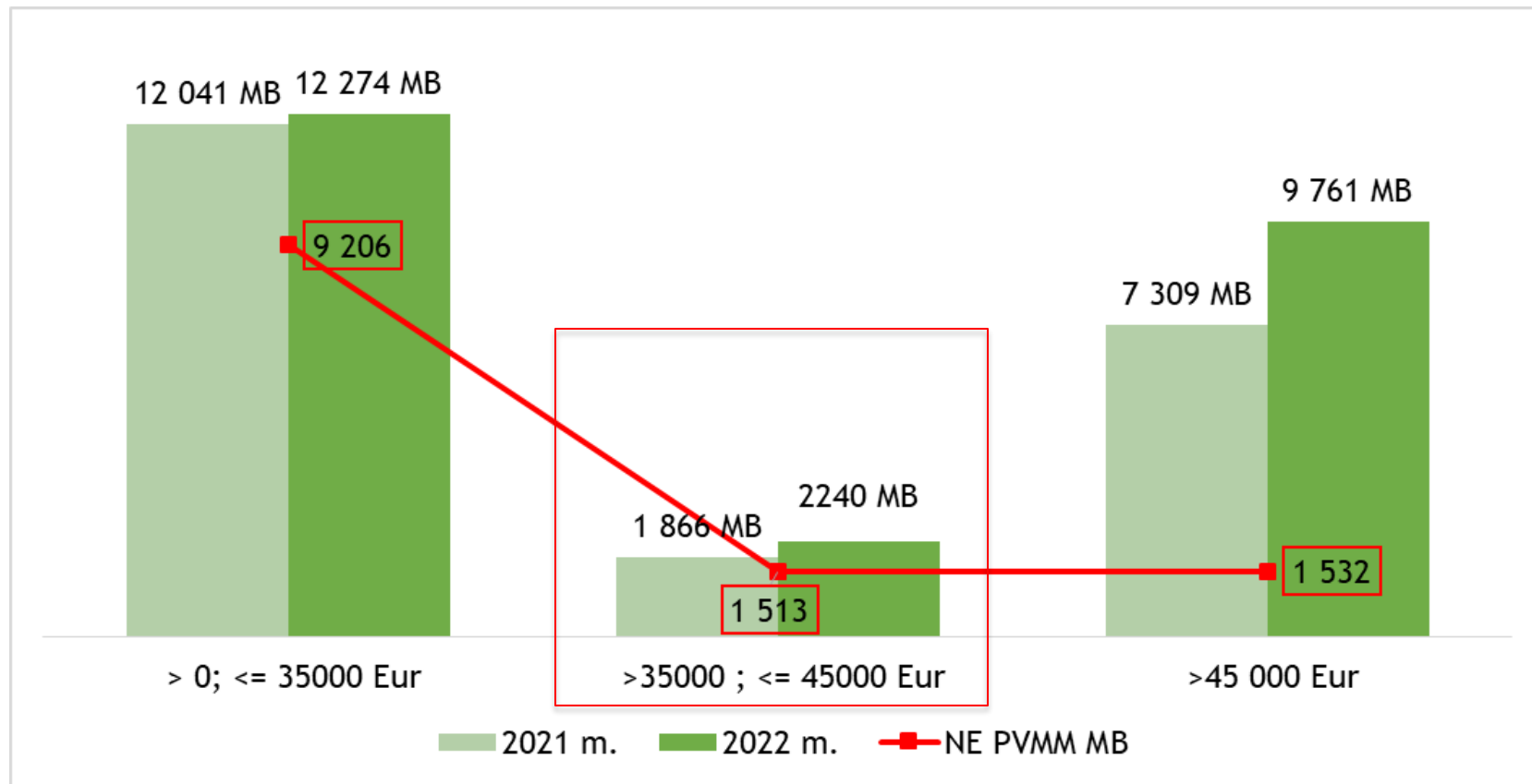

2022 m. 74,9 % MB OSS naudotojų vykdė didmeninės ir mažmeninės prekybos ekonominę veiklą

Vieno asmens įsteigtos 6 MB (vykdoma didm. ir mažm. prekybos veikla) sudarė 26,6 % (5,4 mln. eur) visų MB OSS vartotojų apmokestinamosios vertės

Nuo 2021 m. liepos 1 d. MOSS keitėsi į OSS ir sistema PVM mokėtojai gali naudotis, parduodant ne tik paslaugas, bet ir prekes ne PVM mokėtojams

Skaičius MB, kurių metinės pajamos (PLN204) sudarė nuo 35 tūkst. eurų iki 45 tūkst. eurų, 2022 m. lyginant su 2021 m., padidėjo 20,0 %, iš jų 67,5 % MB – ne PVMM

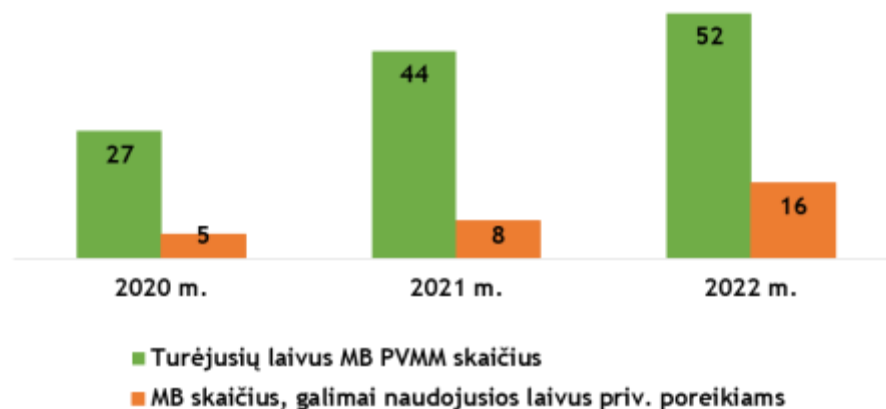

Suvartojimo privatiems poreikiams sumas deklaruavo apie 1 % MB PVM mokėtojų

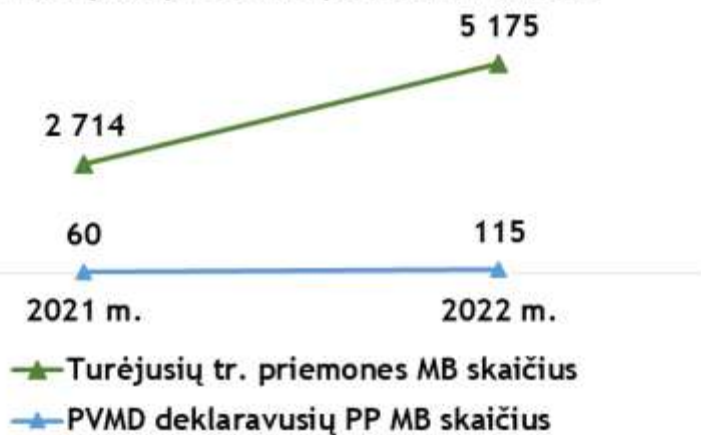
Suvartojimo privatiems poreikiams deklaravimas PVMD

Skaičius MB, galimai naudojusią laivus privatiems poreikiams ir nedeklaravusių PVMD

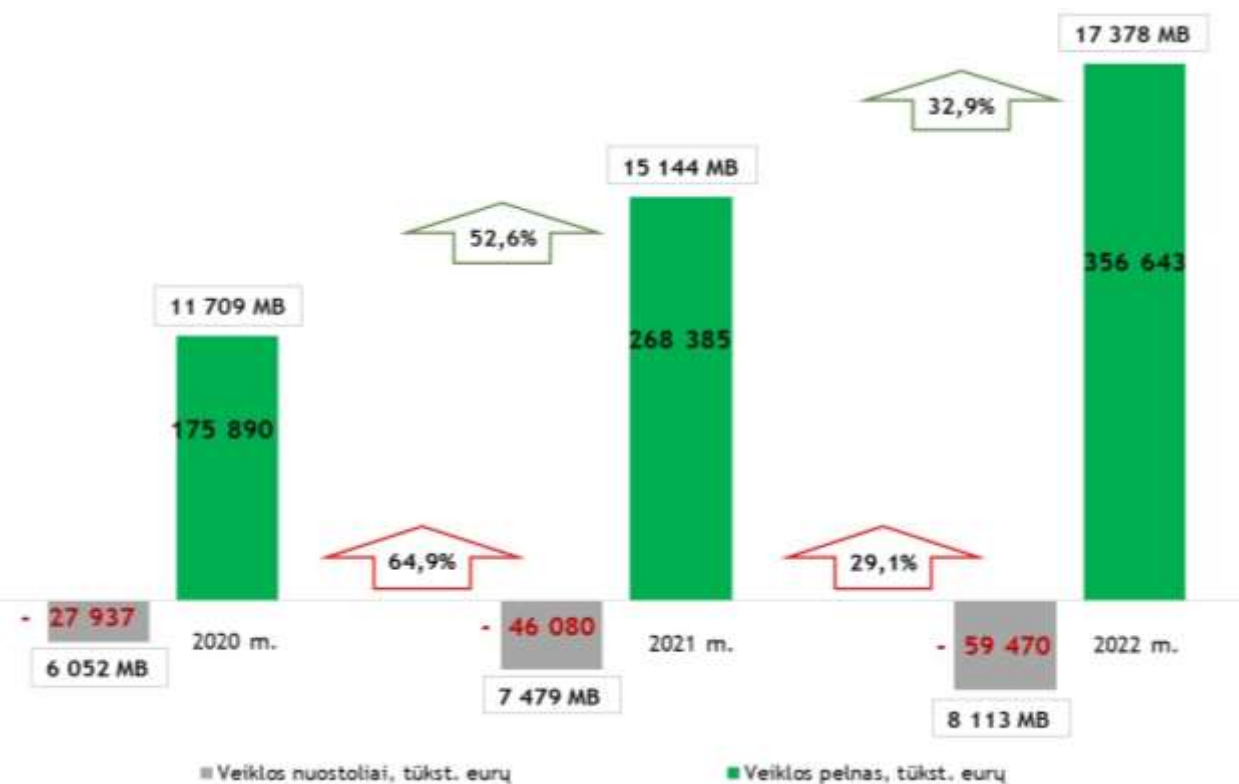
MB PVMM turėjusių tr. priemones ir deklaravusių suvartojimo privatiems poreikiams skaičius

Tarp deklaravusių PVMD suvartojimo privatiems poreikiams sumas nebuvo nė vienos MB, kuriai nuosavybės teise priklausė laivai

Metinių pelno mokesčio deklaracijų (PLN204) analizė

2022 m. pelningos MB sudarė 60,0 %, nuostolingos – 28,0 %

- ✓ PLN204 formas už 2022 m. pateikė 75,0 % MB (2023 06 29)
- ✓ PLN204 formas už 2021 m. pateikė 83,3 % MB

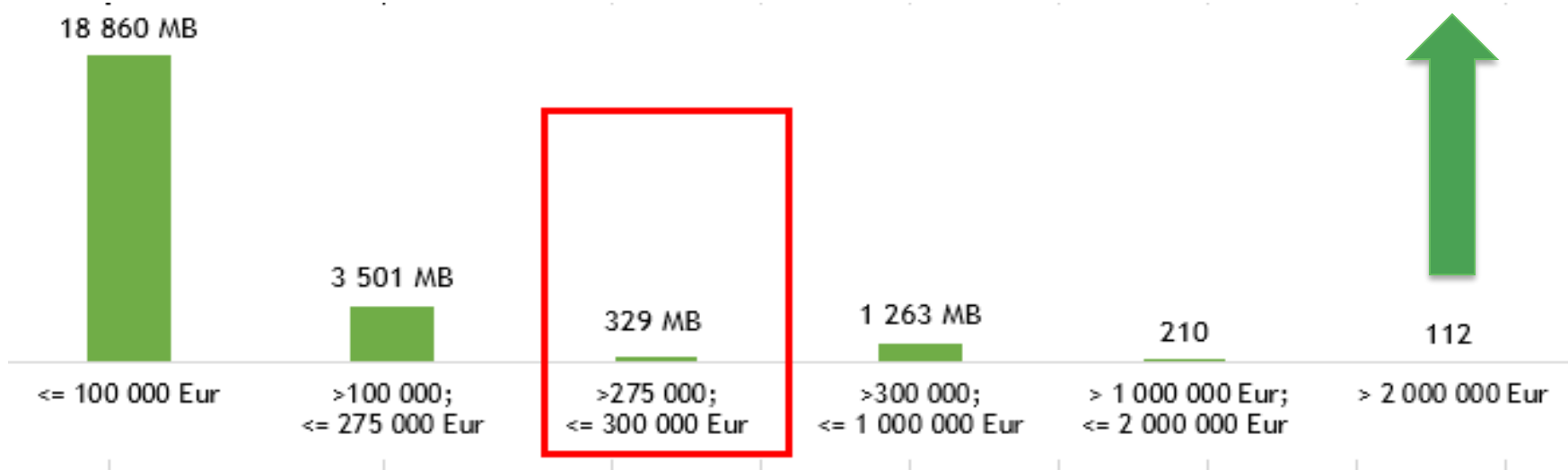
- ✓ 26,4 % nuostolingų MB vykdė didmeninės ir mažmeninės prekybos veiklą

- ✓ 2022 m. šalies pelningos įmonės sudarė 49,3 %, nuostolingos – 28,8 %

MB, kurių 2022 m. metinės pajamos buvo intervale nuo 275 tūkst. eurų iki 300 tūkst. eurų, sudarė 1,4 % pateikusių PLN204 skaičiuje

Didžiausias pajamas 2022 m. deklaravusios MB:

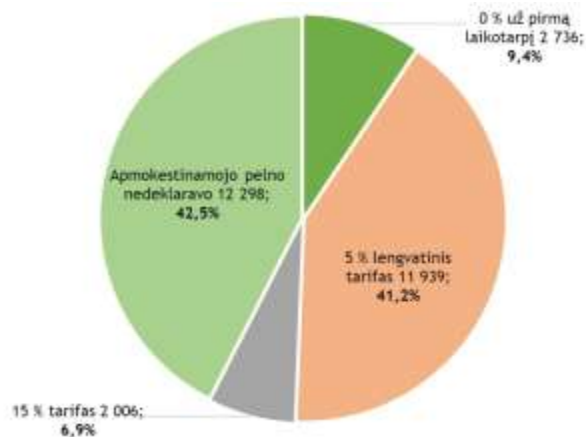
- ✓ 18,0 mln. eurų – vykdoma prekybos veikla, + 5,4 mln. eurų, lyginant su 2021 m.
- ✓ 14,8 mln. eurų – finansinė ir draudimo veikla, +9,3 mln. eurų, lyginant su 2021 m.
- ✓ 9,3 mln. eurų – užsakomojo pardavimo paštu arba internetu veikla, +4,5 mln. eurų, lyginant su 2021 m.

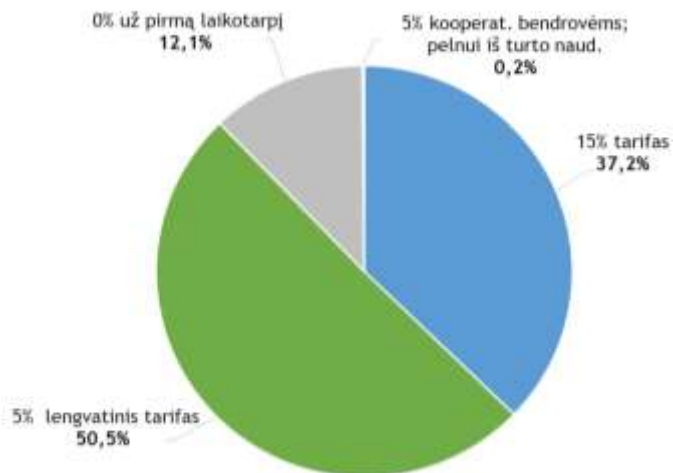
- ✓ 6,5 % MB, pateikusių 2022 m. PLN204, pajamos buvo didesnės nei 300 tūkst. eurų
- ✓ Lengvatinis 5 % PM tarifas taikomas, kai VDS neviršija 10 žmonių ir pajamos neviršija 300 tūkst. eurų

2021 m. lengvatinį 0 % PM tarifą taikė 2 857 MB, 2022 m. – 2 736 MB

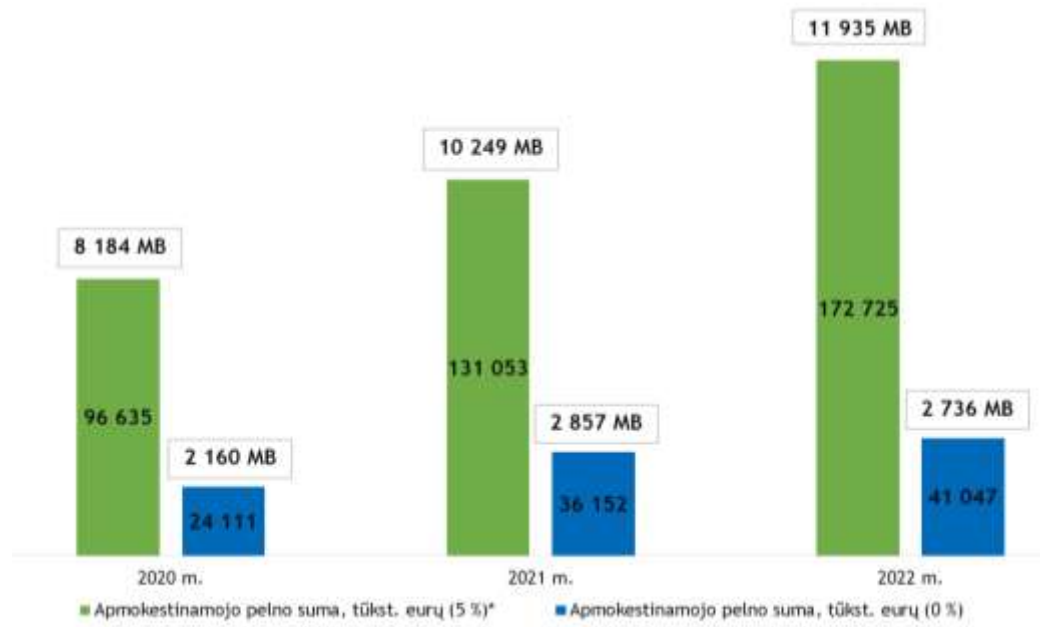
2022 m. 42,5 % MB apmokestinamojo
pelno nedeklaravo

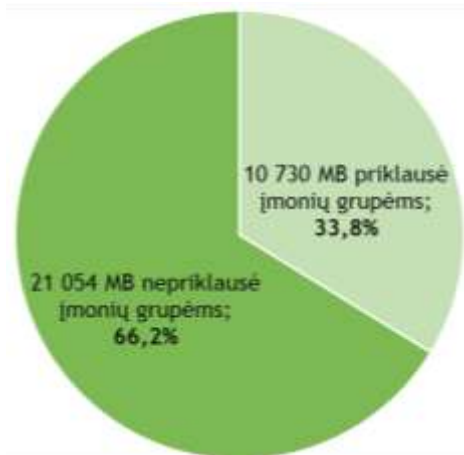
2022 m. apmokestinamojo pelno
pasiskirstymas pagal tarifus

2022 m. 5 % PM tarifą taikė 41,2 %, 0 % PM tarifą – 9,4 % MB

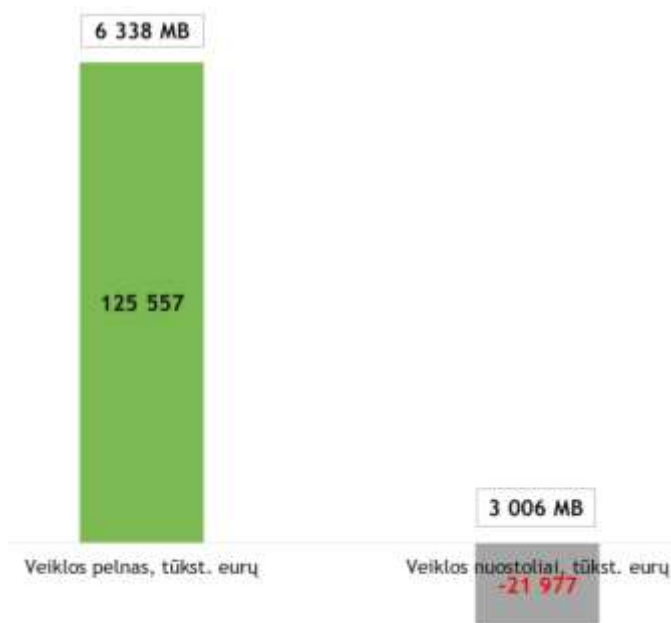
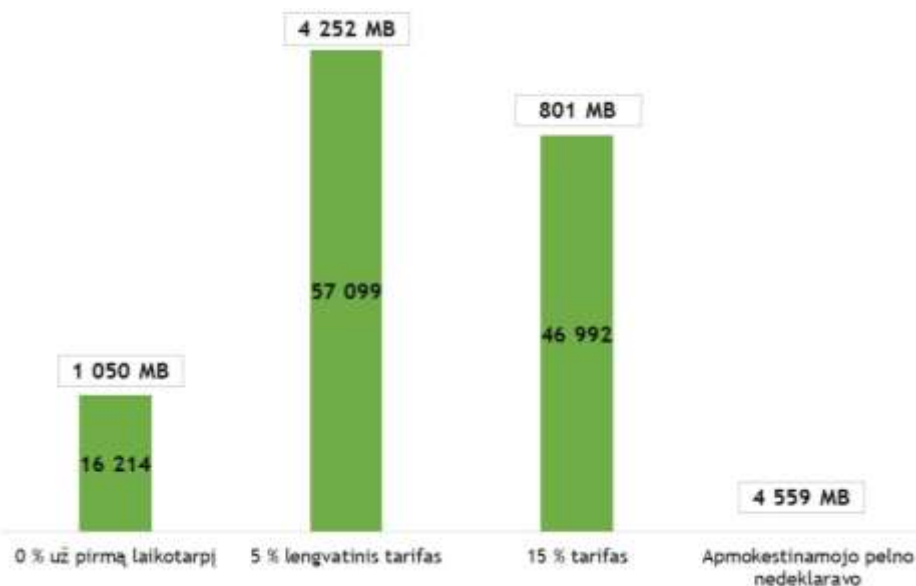
2021 m. 33,8 % MB priklausė įmonių grupėms

5 302 MB, priklausančios įmonių grupėms, 2021 m. taikė lengvatinius PM tarifus pagal PMĮ 5 str. 2 d.

MB, priklausančių įmonių grupėms, 2021 m. apmokestinamasis pelnas pagal taikytus PM tarifus, tūkst. eurų

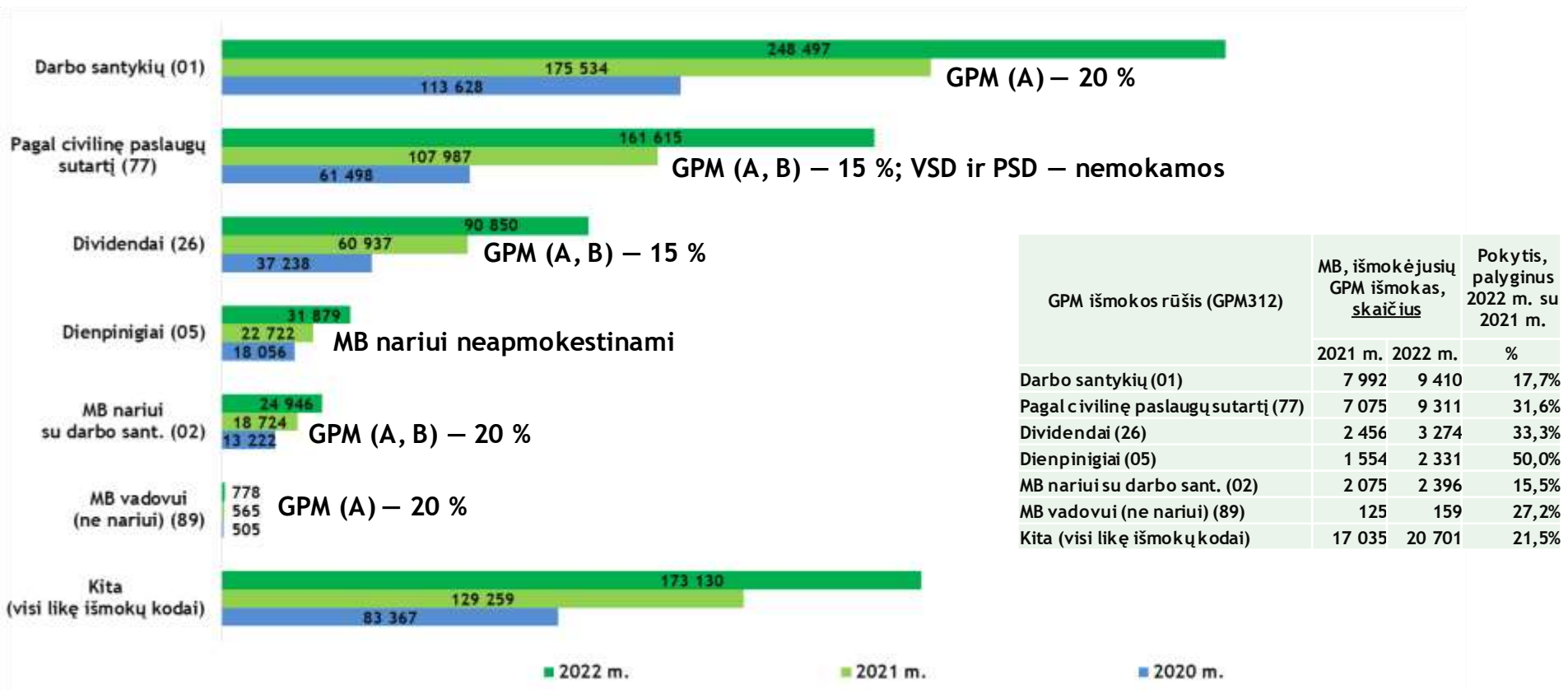
Pelningos MB sudarė 59,1 %, nuostolingos – 28,0 %

**Metinių gyventojams išmokėtų išmokų,
priskiriamų A ir B klasės pajamoms,
deklaracijų (GPM312) analizė**

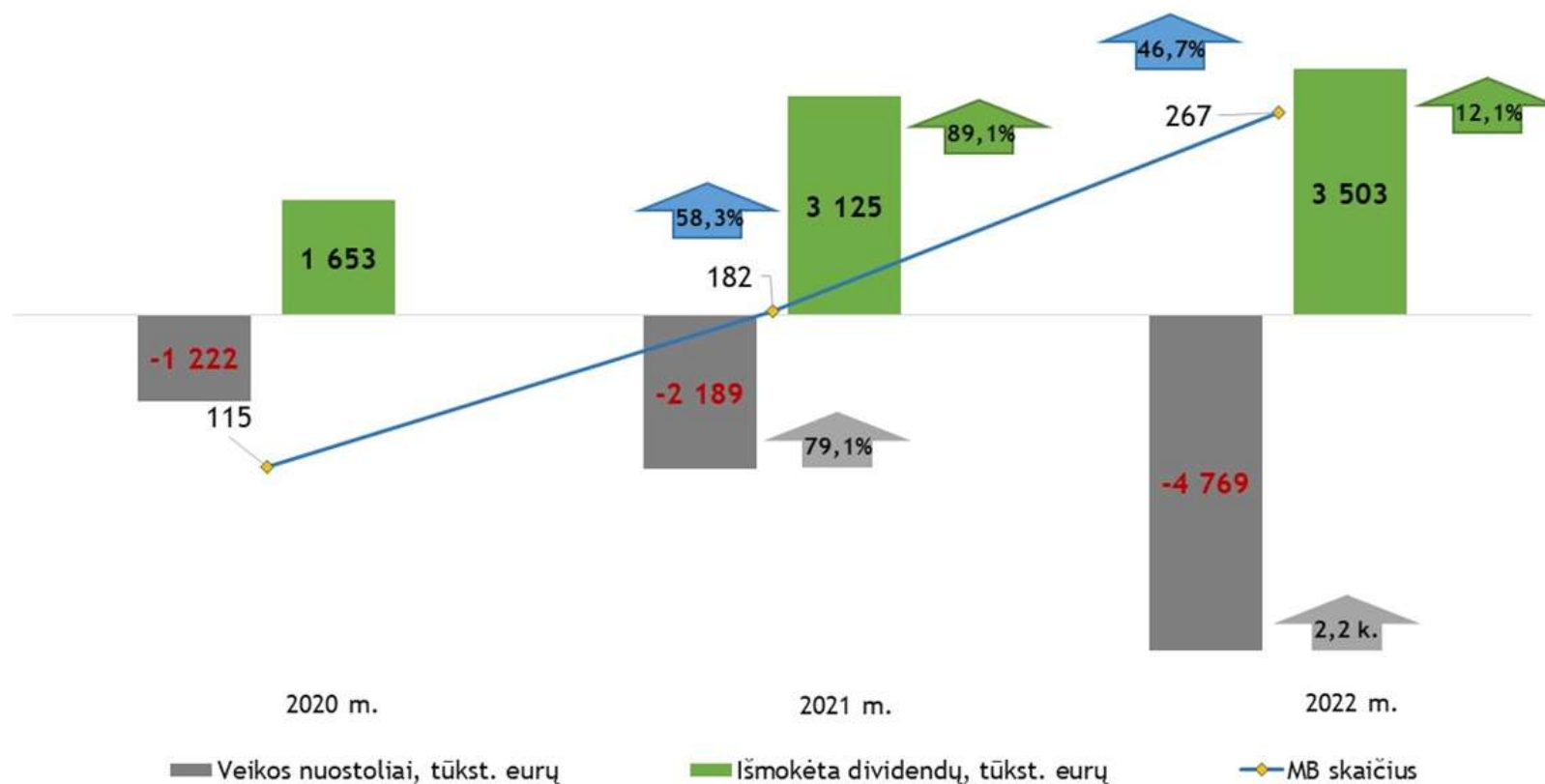
Su darbo santykiais susijusios MB išmokos 2022 m. sudarė 34,0 %, pagal civilinę paslaugų sutartį – 22,1 %, dividendai – 12,4 %

MB deklaruotos išmokos gyventojams (GPM312) pagal išmokų rūšis, tūkst. eurų

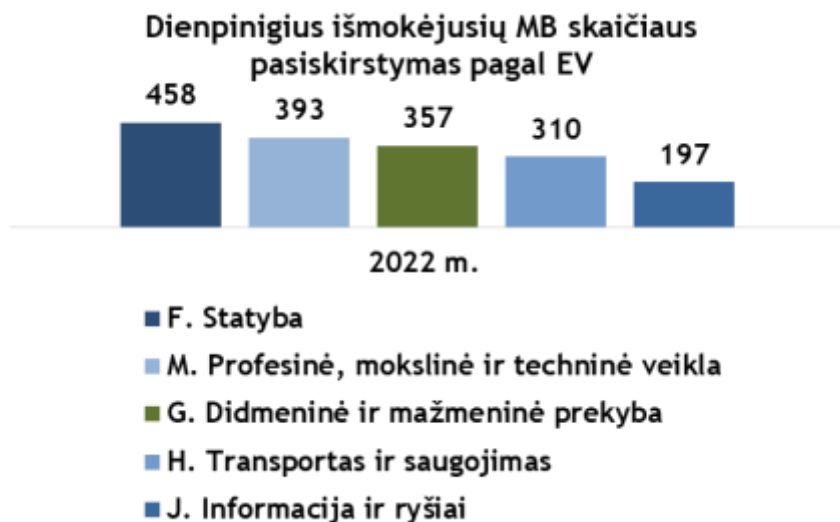
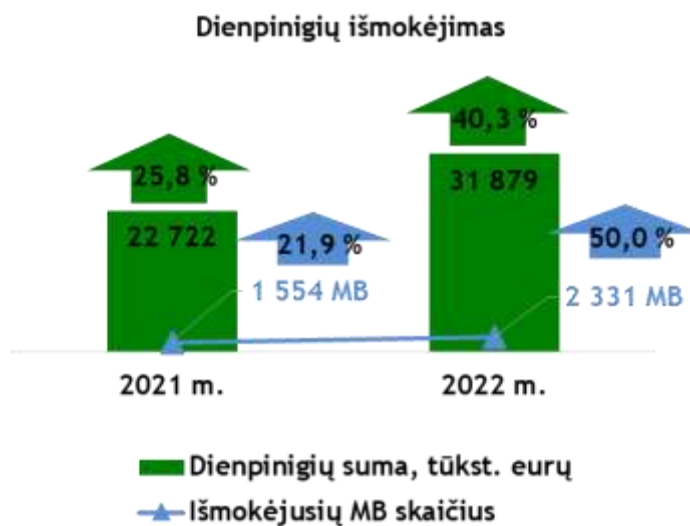
- ✓ A klasės – MB išmokos nenuolatiniam Lietuvos gyventojui
- ✓ B klasės – MB išmokos nuolatiniam Lietuvos gyventojui
- ✓ B klasės pajamas deklaruoti, apskaičiuoti ir GPM sumokėti turi pats nuolatinis Lietuvos gyventojas, pateikdamas pajamų mokesčio deklaraciją

2020–2022 m. skaičius MB, išmokėjusių dividendus ir deklaravusių veiklos nuostolius, kasmet didėjo

5 MB 2020–2022 m. išmokėjo dividendus
ir deklaravo veiklos nuostolius 2020–2022 m.

Dienpinigių sumos bei jas išmokėjusių MB ir gavusių asmenų skaičius augo Didžiausios dienpinigių sumos išmokėtos statybos sektoriuje

MB nario komandiruotės dienpinigiai neapmokestinami

2022 m. 2 MB (statybos veikla) išmokėjo savo nariams po daugiau nei 100 tūkst. eurų dienpinigių

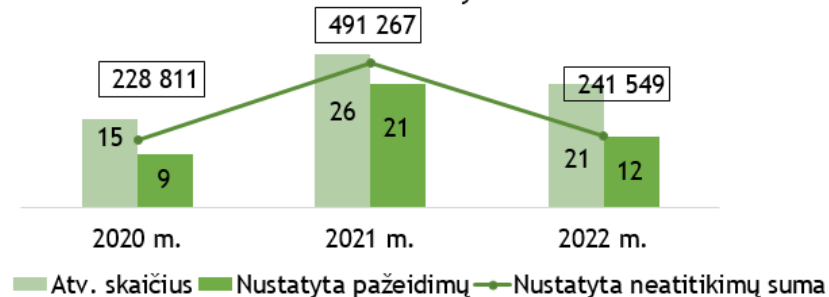
Kontrolės ir stebėsenos veiksmai

2020–2022 m. daugiausiai atlikta MB stebėsenos veiksmų ir jų rezultatas 2022 m. – daugiau nei 1 mln. eurų

Mokestiniai patikrinimai

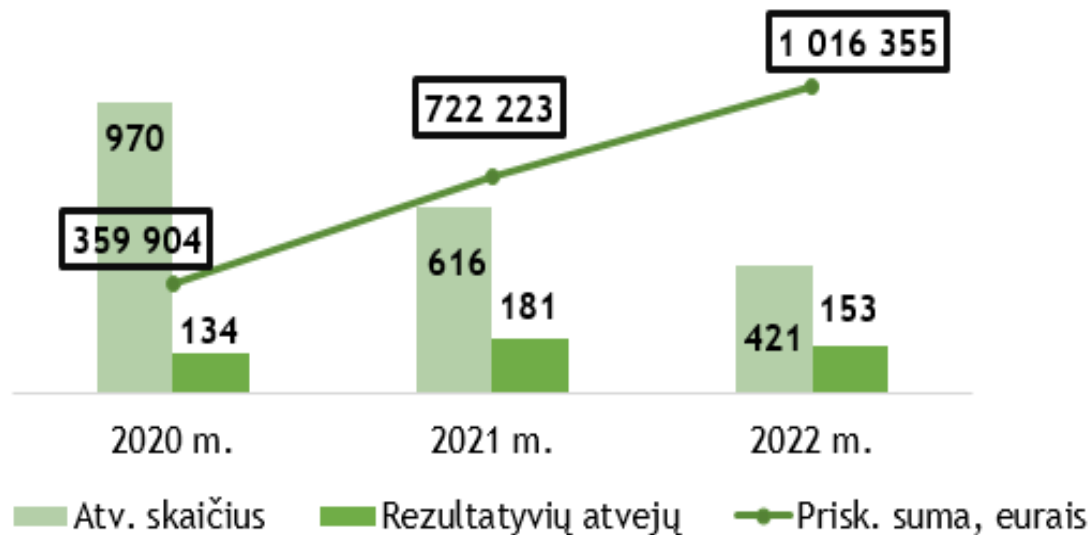
Mokestiniai tyrimai

Operatyvūs patikrinimai

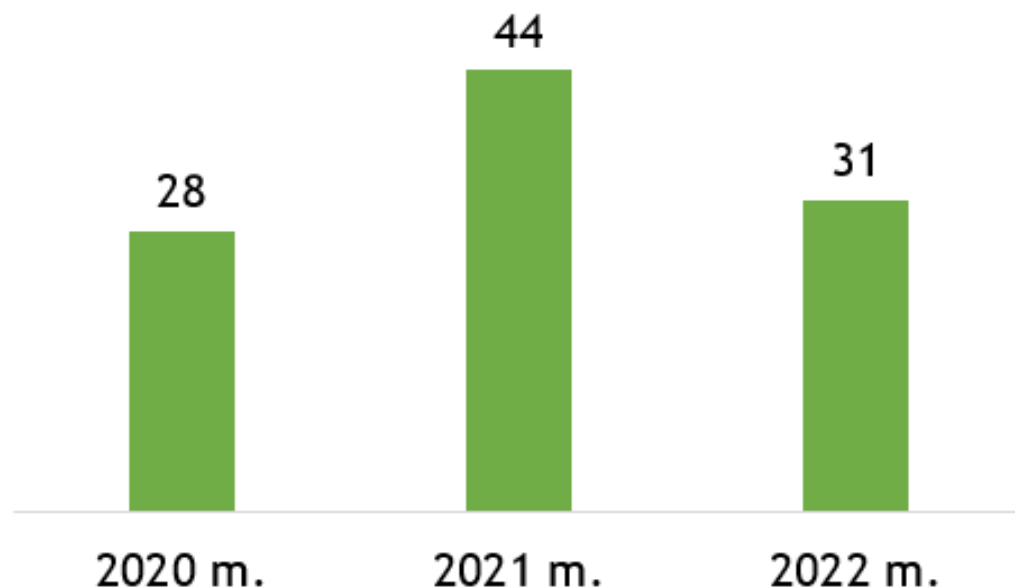

Stebėseną

2022 m. naujai įtrauktų į MOKSI bazę MB skaičius sumažėjo, tačiau daugiausia buvo atvejų, kai informacija apie MB nusikalstamas veikas perduota teisėsaugos institucijoms

Įtrauktų į MOKSI MB skaičius

2022 m. dažniausi nustatyti pažeidimai:

12 atvejų – Perduota informacija teisėsaugos institucijoms apie MB arba jų savininkų / vadovų / darbuotojų galimai nusikalstamas veikas finansų sistemai, už kurias atsakomybė nustatyta LR BK. Gauta informacijos iš teisėsaugos institucijų apie pradėtus ikiteisminius tyrimus

10 atvejų – MM, kurių savininkai ir vadovai nevykdo mokesčių adm. nurodymo pateikti apskaitos dokumentus

5 atvejai – Vadovai ir akcininkai MM, kurie anksčiau buvo identifikuoti rizikingais dėl sukčiavimo PVM srityje ir duomenys apie juos buvo įtraukti į MOKSI duomenų bazę. Aktualė neigiama informacija apie MM

Rizikos

Analizėje nustatytos rizikos

- ✓ Paprastas MB įsteigimas ir paprastas perleidimas kitiems asmenims – 401 MB steigėjas per 30 d. nuo įsteigimo perleido MB kitiems asmenims 1 168 MB (1 steigėjo perleista max – 190 MB)
- ✓ Nedeklaruojama MB vykdoma veikla MMR – 8 576 MB (22,2 % visų MB)
- ✓ Vengimas registruotis PVMM, pajamos artimos ribai (35–45 tūkst. eurų) – 2 240 MB, iš jų 67,5 % ne PVMM
- ✓ MB, net ir pasiekę didelės apyvartas, nekeičia teisinės formos ir naudojami MB privalumais – 322 MB 2022 m. apyvarta > 1 mln. eurų, iš jų: 112 MB > 2 mln. eurų

- ✓ 0 % PM tarifo taikymas ne pirmam mokestiniam laikotarpiui, taip pat, kai per 3 sekančius laikotarpius MB išregistruotos, likviduojamos, veikla sustabdyta arba akcijos perleistos naujiems dalyviams – 387 MB
- ✓ Susijusių vienetų lengvatinio PM tarifo (0 % arba 5 %) taikymas, kai tas pats MB narys turėjo daugiau nei 50 % akcijų (dalių), kitose MB ar UAB ir bendros jų pajamos viršijo 300 tūkst. eurų – 35 MB
- ✓ 5 % PM tarifo taikymas, kai pajamos 275–300 tūkst. eurų intervale – 227 MB
- ✓ MB priklauso įmonių grupėms ir taiko lengvatinius PM tarifus pagal PMĮ 5 str. 2 d. – 5 302 MB

- ✓ MB išmokamų dienpinigių neapmokestinimas – 2022 m. 81 MB išmokėjo tik dienpinigius, iš jų 2 MB – didesnius nei 100 tūkst. eurų
- ✓ Nuostolingų MB dividendų išmokėjimas – 5 MB 2020–2022 m. deklaravo veiklos nuostolį ir išmokėjo dividendus
- ✓ Deklaruojant pajamas/pelną (PLN204), nedeklaruojamos jokios išmokos (GPM312) – 2022 m. 3 527 MB

- ✓ Paskolų suteikimas ir įsiskolinimas atskaitingiems asmenims (FR0711), kai nedeklaruojamos jokios išmokos – 14 MB 2022 m. suteikė paskolas FA (FR0711), 2 MB >100 tūkst. eurų, kai jokių išmokų (GPM312) nedeklaravo
- ✓ Privatūs poreikiai (prabangūs automobiliai, laivai) – 2022 m. 58 MB turėjo laivus ir prabangius automobilius (vertė >=50 tūkst. eurų), bet nedeklaravo išmokų natūra